१. क्वारेन्टाइन बारे संक्षिप्त जानकारी

१.१. परिचय

कुनै पनि रोग सर्नबाट रोक्नको लागि संक्रामक रोग लागेको हुन सक्ने आशंका भएको मानिस तथा पशुपंक्षीलाई अन्य (स्वस्थ्य) मानिस तथा पशुपंक्षीबाट निश्चित अवधिको लागि वा तोकिएको ठाउँमा अलग राख्ने प्रकृयालाई क्वारेन्टाइन भनिन्छ। यस अर्थमा क्वारेन्टाइन भन्नाले कार्य तथा स्थान दुईटै बुझिन्छ। विश्व पशु स्वास्थ्य संगठन (Office International des Epizooties) को अनुसार यो शब्दले समयावधी तथा क्वारेन्टाइन सम्बन्धि गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरुको बोध गर्दछ। क्वारेन्टाइनको शाब्दिक अर्थ अनुसार यस्तो अवधि ४० दिनको भनिए पनि व्यवहारमा यो सम्भव हुदैन जसले गर्दा कुनै पनि संक्रामक रोगको रोगाणुको ओथारो बस्ने अवधि (Incubation Period) संग मिल्ने गरी क्वारेन्टाइन अवधि (Quarantine Period)निश्चित गरिन्छ।

क्वारेन्टाइन प्रणालीको प्रयोग कुनै पनि रोगको रोकथाम तथा एक ठाउंबाट अर्को ठाउंमा हुन सक्ने यसको गमनबाट रोक्नको लागि धेरै पहिलेदेखि नै प्रचलनमा रहेको भए तापनि विश्व व्यापार संगठन (World Trade Organization) को स्थापनासँग यसको बढ्दो महत्वको पुष्टि भएको छ। विश्व व्यापार संगठन अन्तर्गतका विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय कानूनहरु मध्ये वस्तुको शुद्धता सम्बन्धि सम्झौता (Sanitary & Phytosanitary Measures) अनुसार यसको प्रत्येक सदस्य राष्ट्रसँग आफ्नो जनमानस, पशुपंक्षी तथा बोट बिरुवाको स्वास्थ्य तथा जीवनको रक्षा गर्ने सम्पूर्ण अधिकार हुन्छ। यस अनुसार राष्ट्रिय आवश्यकता तथा हितलाई मद्देनजर गर्दै कुनै पनि देशमा अन्तर्राष्ट्रिय तथा आन्तरिक गरी दुई भिन्न प्रकृतिका क्वारेन्टाइन अड्डाहरु स्थापना भएका हुन्छन्। अन्तर्राष्ट्रिय क्वारेन्टाइनले स्वच्छताको आधिकारिक प्रमाणपत्र (Authorized Sanitary Certificate) जारी गरी दुई मुलुक बिचको व्यापार नियमन गर्दछ भने आन्तरिक क्वारेन्टाइनले मुलुक भित्र वस्तुको ओसार पसार व्यवस्थापन तथा पैठारी भएर ल्याईएका मालसमानहरू मुलुकमाप्रवेश पाएदेखि गन्तव्यमा पुगिञ्जेल वा बिक्री वितरण गरिञ्जेल जाँच गर्दछ।

१.२. व्यापारको विश्वव्यापीकरण तथा क्वारेन्टाइन

व्यापारको विश्वव्यापीकरण (Trade Globalization)को बढ्दो प्रभावसँग क्वारेन्टाइनको व्यापकता पनि बढ्दै गएको छ। यसको स्थापना तथा प्रयोग बाह्य मुलुकबाट देशभित्र पशुपंक्षी, मानिस तथा बनस्पतिमा लाग्ने रोगहरुको प्रवेश रोक्नु तथा क्रमशः व्यापार र आवत जावत नियमन गर्नमा मात्र सीमित नभई पशुपंक्षीजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्री,बोट बिरुवा तथा खाद्य वस्तुहरुकोव्यापार नियमनमा समेत हुदै आएका छन्। वास्तवमा पशु,बिरुवा वा खाद्य क्वारेन्टाइन कुनै पनि मुलुकको

भन्सार प्रणालीको कार्य सम्पादनमा रणनैतिक नियमनकारी साझेदार (Strategic Regulatory Partner) को रुपमा काम गरी रहेका हुन्छन्। सीमापार व्यापारको अन्तराष्ट्रिय अभ्यासलाई हेर्ने हो भने मुलुकको अन्तराष्ट्रिय सीमामा आएका मालसमानहरु (Consignment) लाई सुरक्षा जाँच गर्दै आयातित मालसमानको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित क्वारेन्टाइन (पशु,कृषि,खाद्य) ले आवश्यक प्राविधिकीयजाँच गरेर सम्बन्धित ऐनमा उल्लेखित क्वारेन्टाइन प्रमाणपत्र जारी गरेपछि मात्र भन्सारले आफ्नो कारवाही अगाडी बढाउनु पर्ने हुन्छ। यस प्रकार विश्व भरी अवलम्बन गरिएको "अग्रपंक्तिमा क्वारेन्टाइन (Quarantine First)"को अवधारणा तथा अभ्यास नेपालको सीमानामा पनि अनुशरण गर्नु पर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ।

१.३. पशु क्वारेन्टाइनको आवश्यकता

विश्व व्यापारीकरणको अभ्याससँग विश्व भरीपशु क्वारेन्टाइन प्रणाली एकदम सुदृढ, चुस्त तथा दुरूस्त भएका छन्। कुनै पनि मुलुकको पशु क्वारेन्टाइन सेवाले पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको व्यापारको क्रममा वा अन्य अवस्थामा समेत सीमापारबाट भित्रिन सक्ने पशुपंक्षीका रोगहरूको रोकथामका लागि अहोरात्र काम गरी रहेका हुन्छन्। वास्तवमा पशु क्वारेन्टाइन सेवा कुनै पनि मुलुकको पशु रोग अन्वेषण प्रणाली (Disease Intelligence System) को अभिन्न अङ्गको रूपमा काम गरि रहेको हुन्छ। समग्रमा पशु क्वारेन्टाइन सेवा कुनै पनि मुलुकको लागि निम्नलिखित कारणहरुले गर्दा आवश्यक हुन्छः

- पशु, पशुजन्य उत्पादन तथा पशु उत्पादन सामग्रीको उदगमस्थलको जानकारी राख्न।
- पशु,पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरुको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियमन गर्न। पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरुको आयातबाट उत्पन्न हुनसक्ने जोखिमको विश्लेषण गर्न।
- आयातित पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरुबाट देशभित्र प्रवेश पाउन सक्ने बाह्य रोगहरुको रोकथाम गर्न।
- आधिकारिक स्वच्छता तथा शुद्धताको प्रमाणपत्रतथा अन्तर्राष्ट्रिय स्वास्थ्य प्रमाणपत्र जारी गर्न।

२. नेपालमा पशु क्वारेन्टाइन सेवाको विकासक्रम

२.१. ऐतिहासिक पृष्ठभूमी

सन् १९६० को दशकमा नेपालमा फैलिएको गौगोटी रोगको महामारीको कारण पशु पालन क्षेत्रमा राष्ट्रले अपूरणीय क्षत्ति व्यहोर्नु परेको थियो। यसको परिणाम स्वरूप सरकारले पशु रोग नियन्त्रण तथा रोकथाममा पशु क्वारेन्टाइनको भूमिकालाई महत्व दिदै देशको चार वटा विकास क्षेत्रको तराईका चार जिल्लाहरुमा पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरूको स्थापना गरेको थियो। यसपछि सन् १९८०/८५ को अवधिमा एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा संचालित पहिलो पशु विकास आयोजना मार्फत पशुपंक्षीको अन्तरसीमा व्यापार तथा अनाधिकृत आवतजावत बढी हुने नाकाहरुमा २० वटा पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरु स्थापना भएको थियो।ती चेकपोष्टहरु सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले व्यस्थापन गर्ने गरी एक जना नायव प्राविधिक सहायक तथा एक जना मेसेन्जरको अस्थायी दरवन्दी सृजना गरी संचालनमा ल्याइएको थियो। त्यस ताका मुलुकको पशु सेवा तर्फ अत्यधिक न्युन जनशक्ति रहेको हुंदा नव स्थापित चेकपोष्टहरुले पशु उपचार तथा पशु सेवा सम्बन्धि प्रचार प्रसार जस्ता कृयाकलापहरूमा संलग्न गरिएका थिए। सन् १९९२ मा कृषि मन्त्रालयको दरवन्दी पुर्नसंरचनाको क्रममा पशु क्वारेन्टाइन सेवाको बढ्दो अवश्यकता महसुस गरेर केन्द्रमा एउटा केन्द्रिय पशु क्वारेन्टाइन शाखा स्थापना गरी यस अन्तर्गत सो अवधि सम्म स्थापित २४ वटा पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरु व्यवस्थापन गरियो। पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरुमा एक जना पशु चिकित्सक, दुई जना प्राविधिक सहायक र दुई जना मेसेन्जर गरि जम्मा पाँच जनाको दरवन्दी समेत सृजना गरियो। त्यस पछि केन्द्रमा एउटा केन्द्रिय पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय तथा देश भरी आठ वटा पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय स्थापना गरी चेकपोष्टहरुलाई कार्यालय मातहत रहने गरी व्यवस्थापन गरिदै आएको छ।यद्यपि आ.ब. २०७५/७६ मा भएको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे अनुसार पशु सेवा विभाग अन्तरगत विभिन्न प्रकारका सेवाहरू संघीय संरचना अनुरूप संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानिय तहमा व्यवस्था हुने भई साविकको केन्द्रिय पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय हाल आएर पशु सेवा विभाग अन्तर्गत पशु क्वारेन्टाइन महाशाखाको रुपमा स्थापित भएको छ।

२.२. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालयको उद्देश्य

मुलुकभरी स्थापित पशु क्वारेन्टाइन कार्यालयहरु निम्न लिखित उद्देश्यहरु लिएर कामकाज गर्दै आई रहेका छन्ः

- बाह्य मुलुकबाट भित्रिन सक्ने नवीनतम तथा अन्य संक्रामक रोगहरुलाई भित्रिन नदिने।
- पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको आयात निर्यातलाई व्यवस्थित गर्ने।
- देशभित्र कुनै संक्रामक रोग फैलिएमा सम्बन्धित पशु सेवा विज्ञ केन्द्र तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय गरी रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने।
- बाह्य मुलुकबाट भित्रिन सक्ने संक्रामक रोगहरूको बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।

- रोग निदान र नियन्त्रणमा पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालालाई सहयोग गर्ने।
- पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ र तत्सम्वन्धि नियमावली,२०५६ मा भएका क्वारेन्टाइन सम्वन्धि व्यवस्थाहरूलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने।

२.३. नेपालमा पशु क्वारेन्टाइन प्रणालीको विद्यमान संरचना

माथि उल्लेख गरिए झैं मुलुकको क्वारेन्टाइन प्रणाली तर्फ विभिन्न समयावधिमा भएको विस्तार तथा यिनको कार्य विस्तृतीकरणसँग पशु क्वारेन्टाइन एउटा बलियो सञ्जालको रूपमा विकास हुदै गएको पाइन्छ। नेपालमा पशु क्वारेन्टाइन प्रणालीको विद्यमान संरचना तालिका १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: नेपालमा पशु क्वारेन्टाइन प्रणालीको विद्यमान संरचना

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यक्षेत्र	अन्तर्गतका चेकपोष्टहरू	कैफियत
१.	पशु क्वारेन्टाइन महाशाखा, ललितपुर	देशभरी	क्वारेन्टाइन कार्यालय तथा चेकपोष्टहरू	
२.	पशु क्वा. कार्यालय, सिनामङ्गल, काठमाडौं	सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, काठमाडौं, चितवन	त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल, तातोपानी, केरूङ्ग, नागढुङ्गा, रामनगर	केरूङ्ग, नागढुङ्गा (अस्थायी आ.क्वा=), रामनगर (आ.)
३.	पशु क्वा. कार्यालय, कांकडभिट्टा,झापा	झापा, इलाम, ताप्लेजुङ्ग	कांकडभिट्टा, गौरीगञ्ज, पशुपतिनगर	
४.	पशु क्वा. कार्यालय, विराटनगर, मोरङ्ग	मोरङ्ग, सुनसरी, ससरी, सिराहा	रानी, भण्टाबारी, माडर	रानी चेकपोष्ट Integrated Check Post अन्तर्गत लगिएको।
५.	पशु क्वा. कार्यालय, जनकपुर, धनुषा	महोत्तरी, धनुषा, सर्लाही	भिट्टामोड, जटही, मलंगवा	
६.	पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, विरगञ्ज, पर्सा	रौतहट, बारा, पर्सा	औरैया, सिरसिया, मटिअर्वा, पथलैया	सिरसिया चेकपोष्ट Integrated Check Post अन्तर्गत लगिएको।
७.	पशु क्वा. कार्यालय, भैरहवा, रूपन्देही	नवलपरासी, रूपन्देही, कपिलवस्तु	महेशपुर, बेलहिया, कृष्णनगर	
८.	पशु क्वा. कार्यालय, नेपालगञ्ज, बाँके	दाङ्ग, बाँके, बर्दिया	भन्सार रोड नेपालगञ्ज, गुलरिया, भालुवाङ्ग	भालुवाङ्ग चेकपोष्ट (अस्थायी अन्तरिक)।
९.	पशु क्वा. कार्यालय, गड्डाचौकी, कञ्चनपुर	कञ्चनपुर, कैलाली, दार्चुला	गड्डाचौकी भन्सार, बेलौरी, मोहना (धनगढी), दार्चुला	

३. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देही

३.१. परिचय

नेपाल सघिय व्यवस्थामा प्रवेश गरे अनुसार लुम्विनी प्रदेश अन्तर्गत अवस्थित रुपन्देही जिल्ला लुम्विनी प्रदेशको प्रमुख औधोगिक तथा व्यापारिक केन्द्र मानिन्छ।वि.स.२०५० मा क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरुमा एक जना सहायक पशु चिकित्सक, दुई जना प्राविधिक सहायक र दुई जना कार्यालय सहयोगी गरी जम्मा पाँच जनाको दरवन्दी कायम भएको थियो । त्यसै गरी आ.ब. २०६०/६१ मा २४ वटै चेकपोष्टहरुलाई आठ वटा नवस्थापित पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय अन्तर्गत व्यवस्थापन हुने गरी कायम गरियो। यिनै आठ वटा क्वारेन्टाइन कार्यालयहरू मध्येको एक पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देही हो ।यस कार्यालयको स्थापना बुटवल स्थित तत्कालिन पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, बुटवलको भवनमा भएतापनि पुन: विभागिय निर्णयानुसार रुपन्देही जिल्लाको सिद्धार्थनगर नगरपालिकामा रहेको जिल्ला पशु सेवा कार्यालय (हाल भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र) रुपन्देहीको प्राङ्गडमा तत्कालिन सिमेन बैकको भवनमा स्थापित छ।आ.ब.२०७५/७६ देखि संघीयता कार्यान्वयनको अभ्यास सँगै भएको संस्था तथा व्यवस्थापन सर्भे अनुसार यस कार्यालय अन्तर्गत एक जना वरिष्ठ पशु चिकित्सक, चार जना पशु चिकित्सक,छ जना पशु स्वास्थ्य प्राविधिक, १/१ जना लेखापाल तथा खरीदार, एक जना हलुका सवारी चालक र चार जना कार्यालय सहयोगी गरी कुल १८ जनाको दरबन्दी कायम भएको छ।

३.२. कार्यक्षेत्र

प्रशासनिक तथा राजनैतिक विभाजन अनुसार लुम्विनी प्रदेशका तीन जिल्लाको पशु क्वारेन्टाइन सम्बन्धि मुद्दा हेर्ने अभिभारा पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको हो।यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत रुपन्देही, कपिलबस्तु र नवलपरासी जिल्लाहरू पर्दछन्।

३.२.१ पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट बेलहिया, रुपन्देही

महेन्द्र राजमार्गको बुटवलबाट करिव २५ किलोमिटर दक्षिणमा सिद्धार्थनगर नगरपालिका वडा नं. १ बेलहियामा आफ्नै भवनमा अवस्थित यो चेकपोष्ट दोस्रो पशु विकास आयोजना अन्तर्गत गौगोटी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम सचालन गर्ने समयमा स्थापना भएको हो।यो चेकपोष्ट मुलुकको प्रमुख नाकाहरुमध्ये एक नाकाको रुपमा रहेको छ।जुनोसिस रोग नियन्त्रण आयोजना काठमाडौले चेकपोष्टकै कम्पाउण्डमा कार्यालय भवन तथा होल्डिङ्ग यार्डको निमार्ण २०७०÷७१ मा गरेको हो र सोही भवनको माथी पहिलो तल्ला थप निर्माण कार्य आ= व= २०७३÷७४ मा सम्पन्न भएको हो।यस चेकपोष्टको प्रमुख नाका बेलहिया रहेको छ।यस चेकपोष्टबाट प्रमुख रुपमा आयात हुने पशु पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामाग्रीहरुमा खाने माछा, सिपी, फिड सप्लीमेन्ट, क्याटल फिड र डग फुड रहेका छन् ।

३.२.२ पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट कृष्णनगर, कपिलवस्तु

यो चेकपोष्ट महेन्द्र राजमार्गको चन्द्रौटा बाट करीब २० किलोमिटर दक्षिण, कृषणनगरमा अवस्थित रहेको छ। यो चेकपोष्ट शुरुमा कपिलबस्तु जिल्लाको सुठौलीमा आफ्नै भवनमा स्थापना भएको थियो। विभागिय निर्णयानुसार २०५६ सालमा सुठौलीबाट कृष्णनगरमा भाडाको घरमा रहेको थियो भने हाल यो चेकपोष्ट आफ्नै सात कोठाको भवन रहेको छ। यस चेकपोष्टको भवन एभिएन एन्फुलेन्जा नियन्त्रण आयोजना काठमाण्डौको सहयोगमा २०६९/०७० मा निर्माण भएको हो। यस चेकपोष्टको मुल नाका कृष्णनगर रहेको छ। यस चेकपोष्टबाट प्रमुख रुपमा आयात हुने पशु पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामाग्रीहरुमा खाने माछा, जिउँदो खसी/बोका र फिड सप्लीमेन्ट रहेका छन् ।

३.२.३ पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट महेशपुर, नवलपरासी

शुरुमा नवलपरासी जिल्लाको त्रिवेणी गा.वि.स.मा स्थापना भएको यो चेकपोष्ट विभागिय निर्णयनुसार महेन्द्र राजमार्गको बर्दघाट भन्ने स्थानबाट करिब ९ किलोमिटर दक्षिणमा पर्ने नवलपरासी जिल्लाको मुख्य नाका महेशपुरमा रहेको छ। नाकाहरुबाट आउने पशु, पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामाग्रीहरुको क्वारेन्टाईन जाँच गर्नुका साथै गत बिगतका वर्षहरुमा प्रत्यक मंगलबार परासी र जमुनियामा लाग्ने पशु हाटबजारमा समेत क्वारेन्टाईन सेवा पु-याईएको थियो। मुख्यरुपमा रांगा र भैसी यहाँबाट काठमाण्डौ, पोखरा, चितवन लगायत र स्थानीय बजारमा मासु र दुध उत्पादनको लागि जाने गर्दछन ।

३.३. स्वीकृत दरबन्दी तथा जनशक्ति विवरण

आ.ब. २०७५/७६ मा भएको दरबन्दी पूनर्संरचना अनुसार पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको स्वीकृत दरबन्दी तथा हाल कार्यरत जनशक्तिको विवरण तालिका २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २: पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको स्वीकृत दरबन्दी तथा हाल कार्यरत जनशक्तिको विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	जनशक्तिको अवस्था			कैफियत
			स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ती	रिक्त	
१.	व.प.चि.	रा.प.द्वि.प्राविधक	१	१	०	
२.	प.चि.	रा.प.तृ.प्राविधिक	४	३	१	१ NLSIP काज
३.	प.स्वा.प्रा.	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	६	५	१	१ NLSIP काज
४.	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.अप्रा.	१	१	०	
५.	खरीदार	रा.प.अनं.द्वि.अप्रा.	१	१	०	

६.	ह.स.चा.	श्रेणीविहीन	१	०	१	१ व्यक्ति करारमा लिइएको
७.	का.स.	श्रेणीविहीन	४	२	२	१ व्यात्ती करारमा
	जम्मा		**1८**	**१३**	**५**	

३.४. सांगठनिक ढाँचा

उपरोक्त विवरणको आधारमा पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय,रुपन्देहीको सांगठनिक ढाँचा निम्नलिखित चित्र मार्फत व्यक्त गरिन्छ ।

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देही
(व.प.चि. -१, प. चि १, लेखापाल -१, खरीदार — १, ह स चा १, का स १)

१. प.क्वा. चेक पोष्ट, बेलहिया
(प.चि. -१, प.स्वा.प्रा- २, का.स. - १)

२. प.क्वा. चेक पोष्ट, कपिलवस्तु
(प.चि. -१. प.स्वा.प्रा- २. का.स. - १)

३. प.क्वा. चेक पोष्ट,महेशपुर
(प.चि. -१. प.स्वा.प्रा- २. का.स. - १)

३.५. कर्मचारी विवरण

तालिका ३मा पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय रुपन्देहीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण पेश गरिएको छ ।

तालिका ३: पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

क्र.सं.	**पद**	**कर्मचारीको नाम थर**	**कार्यरत स्थान**	**कैफियत**
१.	**प्राविधिक कर्मचारीहरू**			
१.१	व.प.चि.	श्री डा. भक्त निउरे	प.क्वा.का. रुपन्देही	
१.२	प.चि.	श्री राजेश गुरुङ्ग	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	
१.३	प.चि.	श्री दयाराम चौधरी	प.क्वा.चे.पो. कृण्णनगर	
१.४	प.चि.	श्री डा. शिवलाल भुषाल	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	NLSIP, बुटवल काज
१.५	प.स्वा.प्रा.	श्री चन्दा गिरी	प.क्वा.चे.पो. कृण्णनगर	
१.६	प.स्वा.प्रा.	श्री ठाकुर प्रसाद खडका	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	NLSIP, बुटवल काज

१.७	प.स्वा.प्रा.	श्री दिपेन्द्र खाती	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	
१.८	प.स्वा.प्रा.	श्री शुभम सोती	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	
१.९	प.स्वा.प्रा.	श्री स्नेहा गुरुङ्ग	प.क्वा.का. रुपन्देही	
२.	**अप्राविधिक कर्मचारीहरू**			
२.१	**स्थायी कर्मचारीहरू**			
२.१.१	लेखापाल	श्री मोती बहादुर महत	प.क्वा.का. रुपन्देही	
२.१.२	खरिदार	श्री जानका भण्डारी	प.क्वा.का. रुपन्देही	
२.१.३	का.स.	श्री शरण अहिर	प.क्वा.चे.पो. बेलहिया	
२.१.४	का.स.	श्री सृजना रेग्मी	प.क्वा.का. रुपन्देही	
२.२	**सेवा करार**			
२.२.१	ह.स.चा.	श्री प्रेम बहादुर कुँवर	प.क्वा.का. रुपन्देही	व्यक्ति करार
२.२.२	का.स.	श्री शैलेश ठाकुर	प.क्वा.का. महेशपुर	व्यक्ति करार

३.६. अचल सम्पत्ति तथा भौत्तिक पूर्वाधार सम्बन्धि विवरण

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवा तथा अन्तर्गतका चेकपोष्टहरूसँग रहेका अचल सम्पत्ति तथा भौत्तिक पूर्वाधारहरूको विवरण तालिका ४मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४: पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाको अचल सम्पत्ति तथा भौत्तिक पूर्वाधार सम्बन्धि विवरण

क्र.सं	**भौत्तिक पूर्वाधार**	**प.क्वा.का. भैरहवा**	**पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्टहरू**			**कैफियत**
			बेलहिया	**कृण्णनगर**	**महेशपुर**	
१.	जग्गा					
१.१	उपलब्धता	छ	छ	छ	छैन	
१.२	क्षेत्रफल	-	0-2-0	0-2-0	-	
१.३	किता नं.	-	183	685	-	
२.	कार्यालय भवन	छ	छ	छ	छैन (घर भाडा)	
३.	आवास	छ	छ	छ	छैन	
४.	प्रयेगशाला	छैन	छ	छ		
५.	**सवारी साधन**					
५.१	चार पाङ्ग्रे	छ	छैन	छैन	छैन	
५.२	मोटरसाइकल	छ	छ	छ	छ	
६.	एनिमल सेड	छैन	छ	छ	छैन	

३.७. मुख्य कार्यक्रम तथा कृयाकलापहरू

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाको आ.ब. २०७८/७९ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार मुख्य मुख्य कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरू निम्न अनुसार रहेको थियो।

- आयातित पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको क्वारेन्टाइन जाँच गर्ने।
- ढुवानी साधन नि:संक्रमण गर्ने।
- आयातित पशु, पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्रीको नमुना संकलन तथा प्रेषण गर्ने।
- सीमानामा सर्भिलेन्स, नमुना संकलन तथा प्रेषण गर्ने।
- ऐन, नियम तथा मापदण्ड बारे सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्कृया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- अवैध समातिएका पशु तथा पशुजन्य पदार्थ नष्ट गर्ने।
- स्थलगत प्रारम्भिक नमुना परीक्षण गर्ने।
- नाका अनुगमन गर्ने।
- क्वारेन्टाइन कार्यको अनुगमन गर्ने।
- भ्याक्सिनेशन गर्ने (पी.पी.आर,)
- अवैध पैठारी नियन्त्रणका लागि सीमा नाकामा गस्ती गर्ने ।
- स्थानीय पत्रपत्रिका तथा संचार माध्यबाट सूचना प्रसारण(अन्य) ।

४. आ.ब. २०७८/७९ को प्रगति प्रतिवेदन

४.१. बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको आ.ब. २०७८/07 ९ को बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तालिका 5 मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 5: पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको आ.ब. २०७८/७९को बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र.सं	कार्यक्रम / क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	ईकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
कः	पुंजिगत खर्च अन्तरगत कार्यक्रम								
४७	मेसिनरी तथा औजार								
	विजुली एवं विघुत उत्पादन सम्बन्धि उपकरण, सामान औजार, यन्त्र आदि								
११.३.१९.१७	कार्यालयको लागी सोलर प्यानल,ब्याट्री,इन्भटर खरिद	३११२२	पटक	३	१।९२	3	३	१।९२	3
	सवारी साधन								
11.3.2.6	स्कुटर खरिद	३११२	संख्या	१	१।६०	2।5	१	१।६०	2।5
	कार्यालय संचालन संग सम्बन्धि यन्त्र उपकरण तथा मेशिन औजार								

११.३.७.१०	प्रीन्टर खरिद	३११२२	संख्या	१	०।१९	0.3	१	०।१९	0.3
११.३.७.११	कम्प्युटर विथ एसेसरिज	३११२२	संख्या	१	०।५१	0.8	१	०।५१	0.8
	अन्य सार्वजनिक सुधार								
११.५.२२.५३	भवन रङरोगन तथा मर्मत सुधार	३११७१	पटक	१	०।६४	१	१	०।६४	०।९९
	कार्यालयकको लागि फर्निचर फिक्सर खरिद								
११.६.१३.४०	पर्दा	३११२३	संख्या	२५	०।३२	०।५	२५	०।३२	०।५
११.६.१३.४१	कार्पेट	३११२३	मिटर	५०	०५१	०।८	५०	०।५१	०।७८
११.६.१३.५०	कार्यालयको लागि विभिन्न फर्निचर खरिद	३११२३	संख्या	५	०।६४	१	५	०।६४	१
कः पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा					६।३५	९।९		६।३५	९।८७
आ.	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमरु								
२४	तलब								

१.१.१.१००	रा.प.द्धितिय प्रा.	२११११	जना	१	३।८२	५।९६	१	३।८२	५,९५
१.१.१.१०१	रा.प.तृतिय प्राविधिब	२११११	जना	४	१३।३४	२०।८	४	१३। ३४	२०। ७७
१.१.१.३०	का.स. पाचौ स्तर	२११११	जना	४	७।५४	११। ७५	३	५।७	१०। ९५
१.१.१.९०	रा.प अन.प्र (प्रा)	२११११	जना	६	१५।५३	२४। २१	४	११। ३५	२१। ३४
१.१.१.९१	रा.प. अन.प्र (प्र)	२११११	जना	१	२।८०	४।३६	१	२।८	२।८१
१.१.१.९२	रा.प. अन.द्धि (प्र)	२११११	जना	१	२।६०	४।०५	१	२।६	३।९६
१.१.२.१९	हलुका सवारी चालक	२११११	जना	०	०	०	०	०	०
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित विमा कोष खर्च	२१२१३	पटक	१७	०।५३	०।८२	१७	०।५३	०।५७
२.१.२.१	धाराको महसुल	२२१९९१	पटक	१८	०।१३	०।२	१८	०।१३	०।२
२.१.२.१	विद्युत महसुल	२२१९९१	पटक	८०	०।६२	०।९६	८०	०।६२	०।९६
२.१.६.१८	संचार महसुल (इमेल,इन्टरनेट,हुलाक,कुरियर)	२२१११२	पटक	४	०।६२	०।९६	४	०।६२	०।९६
२.२.२.२	पेट्रोल दुइ पाङग्रे	२२२१२	लि.	१०८०	०।७४	१।१५	१०८०	०।७४	१।१५

२.२.२.२८	कार्यालय सवारी साधनकोलागी डिजेल	२२२१२	लि.	४८०	०।३१	०।४८	५३९	०।८३	०।४८
२.२.२.३३	गाडि,मोटर साइकलको लागि मोविल,गेर आयल,ब्रेक आयल,आदि	२२२१२	लि.	४८	०।२०	०।३१	४८	०।२०	०।३१
२.२.२.३७	कार्यालयहरु वाट संचालित विभिन्न कार्यक्रमहरुको अनुगमन, निरिक्षणको लागि इन्धन	२२२१२	लि.	१२००	०।७६	१।१९	१२००	०।७६	१।१९
२.४.१४.१९	बार्षिक पुस्तिका प्रकाशन	२२३१५	पटक	२००	०।४०	०।६३	२००	०।४	०।६३
२.५.३.२७७	कम्प्युटर सर्भिसिङ् सेवा तथा परामश	२२४११	पटक	१	०।३१	०।४८	१	०।३१	०।०८
२.५.३.३४३	सरसफाई सेवा	२२४११	जना	१	०।३८	०।६	१	०।३८	०।३८
२.५.४.१६	कार्यालयको बेबसाइट अध्यावधिक	२२४१२	पटक	१	०।१९	०।३	१	०।१९	०।३
२.५.७.५	सेवा करारका कर्मचारीलाइ पोषाक खर्च	२२४१३	संख्या	२	०।१३	0।2	२	०।१३	०।२
२.७.१८.८२०	सिमा नजिकका विद्यालयहरुमा जुनोटिक तथा क्वारेन्टाइन सम्वन्धि प्रचार सामाग्री वितरण तथा सचेतना कार्यक्रम	२२५२२	संख्या	३	०।४	०।६२	३	०।४	०।६२
२.७.१८.९८९	पशु पंक्षी तथा मत्स्य रोग अन्वेषण	२२५२२	पटक	७०	१।३	२।०३	७०	१।३	२।०३

	कार्यक्रम (र्‍यापिड टेष्ट, फर्मालिन टेष्ट)								
२.७.२५.१०७	निःसक्रमण गर्ने	२२५२२	पटक	३	१।६०	२।४९	३	१।६०	२।४९
२.७.२५.११५१	पशु क्वारेन्टाइन सम्वन्धि ऐन ,नियम,मापदण्ड वारे सरोकारवाला संग अन्तरक्रिया (तिनै जिल्ला)	२२५२२	पटक	१	१।८६	२।९	१	१।८६	२।९
२.७.२५.११५३	कर्मचारीलाइ लजिस्टिक सपोर्ट (याप्रोन ,गम्वोट,ग्लोव, माक्स,झोला र्‍याङकोट)	२२५२२	संख्या	१८	०।६७	१।०५	१८	०।६७	१।०५
२.७.२५.३१७	क्वारेन्टाइन जाचँ (पशु स्वास्थ्य)	२२५२२	संख्या	१५००	०।२१	०।३२	१०६०	०।१९	०।३२
२.७.२५.३८८	आयात /निर्यात रेकड तथा तथ्याङ ब्यवस्थापन	२२५२८	पटक	४	१।२८	१।९९	४	१।२८	१।९९
२.७.२५.३९०	अवैध वरामत डिपोजल स्थल तथा साधनको निःसक्रमण	२२५२२	पटक	४	०।६४	१	४	०।६४	१
२.७.२५.३९१	आयातित पशु वस्तुका नमुना संकलन तथा प्रेषण	२२५२२	संख्या	६	१।४४	२।२४	६	१।४४	२।२४
२.७.२५.६२५	सर्भिलेन्स नमुना प्रेषण तथा रिपोटिङ	२२५२२	पटक	४	२।६६	४।१५	४	२।६६	४।१५
२.७.५.६२७	सुरक्षा निकाय,जिल्ला प्रशासन	२२५२२	पटक	३	०।८०	१।२४	३	०।८०	१।२४

	क्वारेन्टाइन समन्वय								
२.७.५.६२७	र्‍यापिड टेष्ट किट खरिद (फर्मालिन ,एफ.एम.डि, पि.पि. आर. ,एन .डि, बर्डफ्लु	२२५२२	पटक	३	१।२८	१।९९	३	१।२८	१।९९
२.७.७.०१	अन्तर क्वारेन्टाइन कार्यालय अवलोकन अध्ययन भ्रमण कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	०।८०	१।२४	१	०।८०	१।२४
२८	अन्य भत्ता								
१.२.१०.१	पालो पहरा भत्ता	२११३९	जना	२	०।३५	०।५४	२	०।३५	०।५४
१.२.१०.२	बैठक भत्ता	२११३९	पटक	९	०।६९	१।०८	९	०।६९	०।४१
२६	महङ्गी भत्ता								
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीका महङ्गी भत्ता	२११३२	जना	१७	२।६२	४।०८	१७	२।६२	२।८९
२५	पोषाक								
१.३.१.३	स्थायी कर्मचारीका पोषाक भत्ता (पदाधिकारि एवं निजामति कर्मचारी)	२११२१	जना	१६	१।०३	१।६	१२	०।९९	१।२०
२९	पानी विजुलि								
२.१.३.१	जारको पिउने पानी	२२१११	जना	१००	०।३८	०।६	१००	०।३८	०।६

३०	संचार महसुल								
२.१.६.१	टेलिफोन महसुल	२२११२	महिना	३	०।४६	०।७२	३	०।४६	०।६४
३६	इन्धन अन्य प्रयोजन								
२.२.३.१५	अन्य प्रयोजनको लागी इन्धन	२२३१४	पटक	२४	०।२२	०।३४	२४	०।२२	०।३४
३३	मर्मत सम्भार								
२.३.१.१६	मोटरसाइकल मर्मत	२२२१३	पटक	१०	०।६४	१	१०	०।६४	१
२.३.१.१८	पिक अप गाडी मर्मत	२२२१३	पटक	१	१।५४	२।४	१	१।५४	२।४
५०	अन्य सम्पतिहरुको सन्चालन तथा सम्भार खर्च								
२.३.१४.१	पुराना कुर्सि टेवुल दराज तथा फर्निचर मर्मत सम्भार	२२२९१	पटक	१०	०।२२	०।३४	१०	०।२२	०।३४
२.३.१४.११	अन्य सम्पतिको सन्चालन तथा मर्मत सम्भार	२२२९१	पटक	८	०।२६	०।४१	८	०।२६	०।४१
49	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा संचालन खर्च								
२.३.२.१	कम्प्युटर/ल्यापटप मर्मत खर्च	२२२२१२	पटक	८	०।२३	०।३६	८	०।२३	०।३६

२.३.२.५	अन्य मेशिनरी औजार मर्मत	२२२२१	पटक	१०	०।२३	०।३६	१०	०।२३	०।३६
३१	कार्यालय सम्वन्धित								
२.४.१.१	कार्यालयमा आवश्यक वार्षिक मसलन्द खरिद	२२३११	पटक	१५	०।७८	१।२१	१५	०।७८	१।२१
२.४.१.१२	ऐन्टि भाइरस	२२३११	थान	२	०।१२	०।१८	२	०।१२	०।१८
२.४.२.४	कार्यालकोलागी स्टेसनरी,टोनर तथा अन्य मालसामान	२२३११	पटक	१५	१।७६	२।७	१५	१।७६	२।७
२.४.५.३	कार्यालयमा आवश्यक स्यानीटाइजर तथा मास्क खरिद	२२३११	पटक	६	०।२८	०।४३	६	०।२८	०।४३
५१	पत्र पत्रिका छपाइ तथा सुचना प्रकाशन खर्च								
२.४.१३.५	कार्यालयकोलागी पत्र पत्रिका खरिद	२२३१५	पटक	४	०।१२	०।१८	४	०।१२	०।१८
२.४.१४.२	पत्र पत्रिका,रेडियोमा विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन	२२३१५	पटक	१५	०।५२	०।८१	१५	०।५२	०।८१
४२	करार सेवा								
२.५.७.१	रिक्त रहेको सवारी चालक सेवा करार	२२४१३	जना	१	१।८६	२।८६	१	१।८६	२।८६

२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी सेवा करारमा लिने	२२४१३	जना	१	१।६३	२।५४	१	१।६३	२।५४
३९	कार्यक्रम खर्च								
२.७.१५.२९५	खोप लगाउने (पि.पि.आर)	२२५२२	पटक	३	०।६४	१	३	०।६४	१
२	आयात निर्यात रेकड तथा तथ्याङ ब्यवस्थापन								
२.७.१८.१३३०	पशु, पशुजन्य पदार्थ,पशु उत्पादन सामाग्रीको नियमन नमुना संकलन प्रेषण र प्रतिवेदन तयारि	२२५२२	पटक	१२	०।९६	१।४९	१२	०।९६	१।४९
४०	अनुगमन र मुल्याङन								
२.८.१.१२४	नाका अनुगमन	२२६११	पटक	२०	१।६९	२।६३	२०	१।६९	२।६३
२.८.१.२०८	क्वारेन्टाइन कार्यको अनुगमन	२२६११	पटक	१२	२।१२	३।३१	१२	२।१२	३।३१
४१	भ्रमण खर्च								
२.८.२.२४८	कर्मचारी सरुवा खर्च	२२६१२	जना	१	०।२७	०।४२	१	०।२७	०।३३
२.८.२.४	प्रगती तथा समिक्षा तथा अन्य गोष्ठिमा भागलिन जादाको भ्रमण	२२६१२	पटक	६	०।८१	१।२७	६	०।८१	१।२७

	खर्च								
२.८.२.५१	स्टाफ बैठकमा सहभागी हुन	२२६१२	पटक	८	०।४६	०।७१	८	०।४६	०।७१
२.८.२.५२	अवैध समातिएका पशु ,पशुजन्य पदार्थ नष्ट गर्न	२२६१२	पटक	२०	०।४४	०।६८	२०	०।४४	०।६८
२.८.२.९	दैनिक भ्रमण भत्ता	२२६१२	पटक	१२	०।२६	०।४०	१२	०।२६	०।४०
३५	बिमा								
२.९.२.३	गाडी विमा तथा नविकरन	२२२१४	पटक	१	०।१९	०।३	१	०।१९	०।३
२.९.२.४	मोटरसाइकल बिमा तथा नविकरन	२२२१	पटक	१०	०।७७	१।२२	१०	०।७७	०।९९
३८	विवधि खर्च								
२.९.६.४	कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भैपरि आउने विविध खर्च	२२७११	महिना	१०	१।३९	२।१६	२०	१।३९	२।१६
३२	घर भाडा								
८.१.३.३	कार्यालको घरभाडा (चेक पोष्ट संचालन	२८१४२	संख्या	१	१।९२	३	१	१।९२	२।७५
खः चालु कार्यक्रमको जम्मा					९३।६५	१४५।९८		८८।१२	१३६।१७

क: पुजिगत कार्यक्रमको जम्मा			६।३५	९।९		६।३५	९।८७
कुल जम्मा खर्च				१५५।८७		९४।४७	१४६।०४

(रकम रू. लाखमा)

पुजिँगत खर्चको भारित प्रगतिः १००%
पुजिँगत खर्चको वित्तिय प्रतिशतः ९९।६९%
चालुगत खर्चको भारित प्रगतिः ९४।१५%
चालुगत खर्चको बित्तिय प्रतिशतः ९३।२७%

कार्यालय प्रमुख: डा. भक्त निउरे
दस्तखत
पद: बरिष्ठ पशु चिकित्सक
मिति: २०७८/०४/०५

तयार गर्ने: स्निया गुरुङ्
दस्तखत
पद: पशु स्वास्थ्य प्राविधिक
मिति: २०७८/०४/०५

४.२. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाको चेकपोष्टगत मासिक तथा बार्षिक आयात विवरण

आ.ब.२०७८/07९ मा पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देही अन्तर्गका विभिन्न चेकपोष्टहरू भएर भारतबाट आयात भएका पशुहरूको मासिक तथा बार्षिक बिवरण तालिका 6 मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 6: आयातित पशुहरूको क्वारेन्टाइन चेकपोष्टगत मासिक तथा बार्षिक विवरण(आ.ब.२०७८/07९)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	महिना												बार्षिक जम्मा
			साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैसाख	जेठ	असाढ	
१.	**पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट, महेशपुर**														
	आ.ब. २०७५-७६ मा यस चेकपोष्टको बाटो भएर कुनै पनि जिउंदो जनावर पैठारी नभएको ।														**0**
२.	**पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट, कृष्णनगर**														
२.१	बाख्रा बोका	संख्या	3157	7४71	8050	8200	6890	6130	4305	2690	782	815	200	0	**48690**
2.२	सिद्रा माछा	मे.ट		5.51	13.62	46.45	77.67	42.32	19.83	2.00	1.40	5.86	0	0	**214.63**
2.३	माछाको दाना	मे.ट	0	0	0	0	0	0	55.18	0	0	30	0	0	**85.18**
2.४	क्याटल फिड	मे ट	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	70	100	**270**
2.५	फिड सप्लिमेन्ट	मे.ट	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	19.95	0	**39.95**
३.	**पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट, बेलहिया**														
३.१	बाख्रा बोका	संख्या	0	100	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**172**
३.२	खाने माछा	मे.ट.	159.64	199	131.72	233.62	236.86	240.84	181.52	64.32	68	0	32	8	**1558.78**
३.३	सिद्रा माछा	मे.ट	0	0	0	0.75	7.065	29.097	13.311	2.6	0	0		0	**52.822**
३.४	क्याटल फिड	मे.ट	153.03	120.075	185.22	335.18	55.015	315.055	175.015	30.00	25	60.03	115.04	0	**1568.53**
३.५	फिड सप्लिमेन्ट	मे.ट.	355.39	214.491	210.51	271.12	332.58	684.15	501.758	259.529	159.46	368.64	264.54	301.65	**3932.53**
३.६	डग फुड	मे.ट	0	0	13.81	14.55	0	0	17.44	5.51	17.234	10.94	11.0746	0	**94.04**
३.७	सि फुड	मे.ट.	0	0	0	2.82	0	5.65	0	0	0	0	0	0	**8.47**

३.८	सिप्पी	मे.ट.	0	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	**28**
३.९	पङ्गासियस पिलेट	मे.ट	0	0	0	0	0	0	6.00	0	0	0	0	0	**6.00**
३.१०	फिस मिल	मे.ट्	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71.56	0	0	**71.56**
३.११	माछाको दाना		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	**25**

४.३. अवैध समातिएका पशु तथा पशुजन्य पदार्थहरू नष्ट गरेको विवरण

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देही तथा अन्तर्गतका चेकपोष्टद्वारा स्थानिय सुरक्षा निकायहरूसँगको समन्वयमा अनाधिकृत रूपमा नेपाल भित्र्याउन लागिएका पशु तथा पशुजन्य पदार्थहरू नष्ट गरिएको विवरण तालिका 7 मा प्रस्तुत गरिएको छ .

तालिका 7: अनाधिकृत पैठारी गर्न लागिएका पशु तथा पशुजन्य पदार्थहरू नष्ट गरिएको मासिक तथा बार्षिक विवरण (आ.ब. २०७८/७९)

क्र.सं.	विवरण	इकाई	महिना												बार्षिक जम्मा
			साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैसाख	जेठ	असाढ	
१.	चल्ला	संख्या	२५००	8600	15290	1050	1500		4700		9700	0	0	1800	45140
२.	तयारी कुखुरा	संख्या	1840	595	81	156	131	204	1189	618	210	1498	0	92	6614
३.	सेतो अण्डा	संख्या	0	0	0	3780	420	1440	570	720	0	2250	0	0	9180
४.	कुखुराको मासु	कि.ग्रा.	195	195	40	0	0	60	30	190	0	50	100	0	860
५.	खाने	कि.ग्रा.	0	80	198	120	70	40		300	300	50	0	16000	2758

	माछा														
6.	बंगुरको मासु	कि.ग्रा.	0	0	0	450	0	0	0	0	0	0	0	0	450

५. आ.ब.२०७८/७९को बार्षिक आर्थिक विवरण

५.१. निकासा तथा खर्च विवरण

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको आ.ब. २०७८/07९ को चालु पूँजीगत खर्च तर्फको बार्षिक आर्थिक विवरण क्रमश: तालिका 8 तथा तालिका 9 मा प्रस्तुत गरिएका छन् ।

तालिका 8: आ.ब. २०७८/७९को बार्षिक आर्थिक विवरण (पुजिंगत तर्फ)

बजेट अनुदान वा उपशीर्षक नं.: 312021023 (पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम (पुजिंगत)

खर्च सङ्केत		स्रोत					शुरु बजेट	सम्शोधन रकमान्तर श्रोतान्तर बाट		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट
नम्वर	नाम	तह		स्रोत व्यहोर्ने निकाय	प्रकार	भु.वि धि		थप	घट				
		प्राथमिक	द्वि.										
३११२१	११.३.२.६- स्कुटर खरिद	नेपाल सरकार			नगद		250,000.0	0.0	0.0	250,000.0	250,000.00	250,000.00	0.0
३११२२	११.३.१९.१७-कार्यालयको लागि सोलार, प्यानल ब्याट्री, ईन्भटर खरिद	नेपाल सरकार- आन्तरिक रिण			नगद		३,00000.0	0.0	0.0	३,00000.0	2,99,896.0	2,99,896.0	104.

३११२२	११.३.७.११-कम्पयुटर विथ एसेसरिज	नेपाल सरकार			नगद		80,000.0	0.0	0.0	80,000.0	79,998.0	79,998.0	2.0
३११२२	११.३.७.१०-प्रिन्टर खरिद	नेपाल सरकार			नगद		30,000.0	0.0	0.0	30,000.0	30000.0	30000.0	0.0
३११२३	११.6.13.40-पर्दा	नेपाल सरकार					50,000.0	0.0	0.0	50,000.0	49,991.0	49,991.0	9.00
३११२३	११.6.13.41-कार्पेट	नेपाल सरकार			नगद		80,000.0	0.0	0.0	80,000.0	78003.0	78003.0	1,99
३११२३	११.६.१३.५०-कार्यालयको लागि विभिन्न फर्निचर खरिद	नेपाल सरकार आन्तरिक रिण			नगद		1,00000.0	0.0	0.0	1,00000.0	99,900.0	99,900.0	100
३११७१	११.५.२२.५३-कार्यालय र आवास भवनमा रङ्ग रोगन तथा मर्मत सुधार	नेपाल सरकार-आन्तरिक रिण			नगद		1,00000.0	0.0	0.0	1,00000.0	99,440.00	99,440.00	560
जम्मा							**9,90000.00**	**0.0**	**0.0**	**9,90000.00**	**9,87,228.00**	**9,87,228.00**	**2,77**

तालिका ९ : आ.ब. २०७८/७९को बार्षिक आर्थिक विवरण (चालु तर्फ)

बजेट अनुदान वा उपशीर्षक नं.: 312021023 (पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम (चालु)

खर्च सङ्केत		स्रोत					शुरु बजेट	सम्शोधन रकमान्तर श्रोतान्तर बाट		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजे
नम्वर	नाम	तह प्राथमिक	द्वि.	स्रोत व्यहोर्ने निकाय	प्रकार	भुक्तानी विधि		थप	घट				
२११११	१.1.1.200-रा.प.द्वि प्रा.	नेपाल सरकार			नगद		596,000.0	0.0	0.0	596,000.0	595404.40	595404.40	595.60
२११११	१.1.1.101-रा.प.प.तृ.प्रा	नेपाल सरकार			नगद		2,080,000.0	0.0	0.0	2,080,000.0	2076912.10	2076912.10	3087.90
२११११	१.1.1.30-का.स.पाचौ स्तर	नेपाल सरकार			नगद		1175000.0	0.0	0.0	1175000.0	1094511.60	1094511.60	80488.4

२११११	1.1.1.90-रा.प.अन.प्र.(प्रा)	नेपाल सरकार			नगद		2421000.0	0.0	0.0	2421000.0	2134358.60	2134358.60	286641 0
२११११	1.1.1.9 १-रा.प.अन.प्र.(प्र)	नेपाल सरकार			नगद		426000.0	0.0	0.0	426000.0	281278.80	281278.80	144721 0
२११११	१.1.1.92-रा.प.अन.द्वि.(प्र)	नेपाल सरकार			नगद		405000.0	0.0	0.0	405000.0	396100.0	396100.0	8900.00
२११२१	1.3.1.3-स्थायी कर्मचारिको पोशाक भत्ता (पदाधिकारी एवं निजमति कर्मचारी)	नेपाल सरकार			नगद		160000.0	0.0	0.0	160000.0	120000.0	120000.0	40000.0
२१२३२	1.2.2.1-स्थायी कर्मचारिको महङ्गी भत्ता	नेपाल सरकार			नगद		408000.0	0.0	0.0	408000.0	289267.0	289267.0	118733
२१२१३९	1.2.10.1-पालोपहरा भत्ता	नेपाल सरकार			नगद		54000.0	0.0	0.0	54000.0	54000.0	54000.0	0.0
२११३९	1.2.10.2-बैठक भत्ता	नेपाल सरकार			नगद		108000.0	0.0	0.0	108000.0	41000.0	41000.0	67000.0
२१२१३	१.6.4.1-कर्मचारिको योगदानमा आधारित बिमा कोष खर्च	नेपाल सरकार			नगद		82,000.0	0.0	0.0	82000.0	57853.00	57853.00	24147.0
22111	2.1.1.1-धाराको महशुल	नेपाल सरकार			नगद		20000.0	0.0	0.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0
२२१११	2.1.2.1-बिधुत महशुल	नेपाल सरकार			नगद		96000.0	0.0	0.0	96000.0	96000.0	96000.0	0.0
२२१११	2.1.3.1-जारको पिउने पानी	नेपाल सरकार			नगद		60000.0	0.0	0.0	60000.0	60000.0	60000.0	0.0
22112	2.1.6.1-टेलिफोन महशुल	नेपाल सरकार			नगद		72000.0	0.0	0.0	72000.0	64000.0		8000.00
22112	2.1.6.18-संचार महशल (ईमेल, ईन्टरनेट, हुलाक,कुरियर, आदि)	नेपाल सरकार			नगद		96000.0	0.0	0.0	96000.0	27465.0		68535.0
22112	पेट्रोल दुई पाङग्रे	नेपाल सरकार			नगद		115000.0	0.0	0.0	115000.0	115000.0		0.0
22112	2.2.2.37- कार्यालयबाट संचालित विभिन्न कार्यक्रमहरुको अनुगमन, निरिक्षणको लागि ईन्धन	नेपाल सरकार			नगद		119000.0	0.0	0.0	119000.0	119000.0		0.0
22112	2.2.2.३३- गाडि मोटरसाईकलका लागि मोबिल गिएर, आएल, ब्रेक आयाल आदि	नेपाल सरकार			नगद		31000.00	0.0	0.0	31000.00	31000.00	31000.00	0.0

२२२१२	2.2.2.28-कार्यालय सवारी सादनको लागि डिजेल	नेपाल सरकार			नगद		48000.0	0.0	0.0	48000.0	48000.0	48000.0	0.0
22213	2.3.1.16- मोटरसाईकल मर्मत	नेपाल सरकार			नगद		100000.0	0.0	0.0	100000.0	100000.0	100000.0	0.0
22213	2.3.1.18-पिकअप गाडि मर्मत	नेपाल सरकार			नगद		240000.0	0.0	0.0	240000.0	240000.0	240000.0	0.0
22214	2.9.2.3- गाडिबिमा तथा ननविकरण	नेपाल सरकार			नगद		30000.0	0.0	0.0	30000.0	30000.0	30000.0	0.0
22214	2.9.2.4-मोटरसाईकल बिमा तथा नविकरण	नेपाल सरकार			नगद		120000.0	0.0	0.0	120000.0	98323.0	98323.0	21677.0
22221	2.3.2.5-अन्य मेशिनरी औजार मर्मत	नेपाल सरकार			नगद		36000.0	0.0	0.0	36000.0	36000.0	36000.0	0.0
22291	2.3.2.1-क्मपयुटर ल्यापटप मर्मत खर्च	नेपाल सरकार			नगद		36000.0	0.0	0.0	36000.0	36000.0	64000.0	0.0
22291	2.3.14.1- पुरना कुर्सि टेबल, दराज तथा फर्निचर मरर्मत संभार	नेपाल सरकार			नगद		34000.0	0.0	0.0	34000.0	34000.0	34000.0	0.0
२२२९१	२.3.14.11-अन्य सम्पतिको संचालन तथा मर्मत संम्बार	नेपाल सरकार			नगद		41000.0	0.0	0.0	41000.0	41000.0	41000.0	0.0
22311	2.4.5.3- कार्यालयमा आवश्यक स्यानिटाईजर तथा मास्क खरिद	नेपाल सरकार			नगद		43000.0	0.0	0.0	43000.0	43000.0	43000.0	0.0
22311	2.4.1.4-कार्यालयको लागि स्टेसनरी टोनर तथा अन्य मालसामान	नेपाल सरकार			नगद		270000.0	0.0	0.0	270000.0	270000.0	270000.0	0.0
22311	2.4.1.12- ऐन्टी भाईरस	नेपाल सरकार			नगद		18000.0	0.0	0.0	18000.0	18000.0	18000.0	0.0
22311	2.4.1.1- कार्यालयमा वश्यक वार्षिक मसलन्द खरिद	नेपाल सरकार			नगद		121000.0	0.0	0.0	121000.0	121000.0	121000.0	0.0
22314	2.2.3.15- अन्य प्रयोजनको लागि ईन्धन	नेपाल सरकार			नगद		34000.0	0.0	0.0	34000.0	34000.0	34000.0	0.0
22315	2.4.13.5- कार्यालयको लागि पत्रपत्रिका खरिद	नेपाल सरकार			नगद		18000.0	0.0	0.0	18000.0	18000.0	18000.0	0.0

22315	2.4.14.19-वार्षिक पुस्तिका प्रकासन	नेपाल सरकार			नगद		63000.0	0.0	0.0	63000.0	63000.0	63000.0	0.0
22315	2.4.14.2-पत्रपत्रिका, रेडियोमा बिज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन	नेपाल सरकार			नगद		81000.0	0.0	0.0	81000.0	81000.0	81000.0	0.0
22411	2.5.3.३४३-सरसफाई सेवा	नेपाल सरकार			नगद		60000.0	0.0	0.0	60000.0	38315.0	38315.0	0.0
22411	2.5.3.277- कम्पयुटर सर्भिसिङ्ग सेवा(सेवा तथा परामर्श सेवा)	नेपाल सरकार			नगद		48000.0	0.0	0.0	48000.0	8000.0	8000.0	40000.0
22412	2.5.4.16- कार्यालयको वेवसाईट अध्यावधिक	नेपाल सरकार			नगद		30000.0	0.0	0.0	30000.0	30000.0	30000.0	0.0
22413	2.5.7.5- सेवा करारका कर्मचरिलाई पोशाक खर्च	नेपाल सरकार			नगद		20000.0	0.0	0.0	20000.0	20000.0	20000.0	0.0
22413	2.5.7.3- कार्यालय सहयोगि करारमा लिने	नेपाल सरकार			नगद		254000.0	0.0	0.0	254000.0	253240	253240	760.0
22413	2.5.7.1-रिक्त रहेको सवारी चालक सेवा करार	नेपाल सरकार			नगद		286000.0	0.0	0.0	286000.0	286000.0	286000.0	0.0
22413	2.7.5.626-शुरक्षानिकाय जिल्ला प्रशासन सँग क्वारेन्टाईन समन्व्य	नेपाल सरकार			नगद		124000.0	0.0	0.0	124000.0	124000.0	124000.0	0.0
२२५२२	2.7.5.627- Rapid test kit खरिद (formaline, FMD, PPR,ND, AIV)	नेपाल सरकार			नगद		19900.0	0.0	0.0	19900.0	19900.0	19900.0	0.0
२२५२२	2.7.7.201- अन्तर क्वारेन्टाईन कार्यालय अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम	नेपाल सरकार			नगद		124000.0	0.0	0.0	124000.0	124000.0	124000.0	0.0

२२५२२	2.7.25.390-अवैध बरामद डिस्पोजल तथा साधनको निःसंक्रमण	नेपाल सरकार			नगद		100000.0	0.0	0.0	100000.0	100000.0	100000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.1151- पशु क्वारेन्टाईन समब्न्धि एन नियम मापदण्ड बारे सरोकारवालासँग अन्तरकृया(तिनै जिल्ला)	नेपाल सरकार			नगद		290000.0	0.0	0.0	290000.0	290000.0	290000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.1153- कर्मचारिलाई लोजिस्टिक सपोर्ट(Aproon, Gumboot, gloves, mask, Bag, Raincoat)	नेपाल सरकार			नगद		105000.0	0.0	0.0	105000.0	105000.0	105000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.388-आयात/निर्यात रेकर्ड तथा तथ्यांक व्यास्थापन	नेपाल सरकार			नगद		199000.0	0.0	0.0	199000.0	199000.0	199000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.391- आयातित पशु बस्तुको नमुना संकलन तथा प्रेषण	नेपाल सरकार			नगद		224000.0	0.0	0.0	224000.0	224000.0	224000.0	0.0
२२५२२	2.7.5.625-सर्भिलेन्स नमुना प्रेषण तथा रिपोर्टिङ्ग	नेपाल सरकार			नगद		415000.0	0.0	0.0	415000.0	415000.0	415000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.295- खोप लगाउने (पि.पि.आर)	नेपाल सरकार			नगद		100000.0	0.0	0.0	100000.0	100000.0	100000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.107-निःसंक्रमण गर्ने	नेपाल सरकार			नगद		249000.0	0.0	0.0	249000.0	248100.0	248100.0	900
२२५२२	2.7.18.989-पशुपन्छी तथा मत्स्य रोग अन्वेषण कार्यक्रम(र यापिड टेष्ट, फर्मालिन टेष्ट)	नेपाल सरकार			नगद		203000.0	0.0	0.0	203000.0	202855.0	202855.0	145.0
२२५२२	2.7.18.820-सिमा नजिकका बिधालयहरुमा जुनोटिक तथा क्वारेन्टाईन समब्न्धी प्रचार सामाग्री वितरण तथा सचेतना कार्यक्रम	नेपाल सरकार			नगद		62000.0	0.0	0.0	62000.0	62000.0	62000.0	0.0

२२५२२	2.7.18.1330-पशु, पशुजन्य पदार्थ, पशु उत्पादन सामाग्रिको नियमन नमुना संकलन प्रेषण र प्रतिवेदन तयारी	नेपाल सरकार			नगद		149000.0	0.0	0.0	149000.0	149000.0	149000.0	0.0
२२५२२	2.7.25.317-क्वारेन्टाईन जाँच	नेपाल सरकार			नगद		32000.0	0.0	0.0	32000.0	31899.0	31899.0	101.0
22611	2.8.1.208-क्वारेन्टाईन कार्यको अनुगमन	नेपाल सरकार			नगद		331000.0	0.0	0.0	331000.0	331000.0	331000.0	0.0
22611	2.8.1.124-नाका अनुगमन	नेपाल सरकार			नगद		263000.0	0.0	0.0	263000.0	263000.0	263000.0	0.0
22612	2.8.2.51- स्टाफ बैठकमा सहभागि हुन	नेपाल सरकार			नगद		71000.0	0.0	0.0	71000.0	70035.0	70035.0	965.0
22612	2.8.2.52-अवैध समातिएका पशु,पशुजन्य पदार्थ नष्ट गर्न	नेपाल सरकार			नगद		68000.0	0.0	0.0	68000.0	68000.0	68000.0	0.0
22612	2.8.2.4-प्रगति समिक्षा तथा अन्य गोष्ठिमा सहभागि हुन	नेपाल सरकार			नगद		127000.0	0.0	0.0	127000.0	127000.0	127000.0	0.0
22612	2.8.2.248-कर्मचारी सरुवा खर्च	नेपाल सरकार			नगद		42000.0	0.0	0.0	42000.0	33,300.0	33300.0	0.0
22612	2.8.2.9-दैनिक भ्रमण भत्ता	नेपाल सरकार			नगद		40000.0	0.0	0.0	40000.0	40000.0	40000.0	0.0
22711	2.9.6.4-कार्यालयमा दैनिक चियापन खर्च तथा अन्य भैपरी आउने विविध खर्च	नेपाल सरकार			नगद		216000.0	0.0	0.0	216000.0	216000.0	216000.0	0.0
28142	8.1.3.3-कार्यालयको घर भाडा	नेपाल सरकार			नगद		300000.0	0.0	0.0	300000.0	275000.0	275000.0	25000.0
जम्मा							**14588000.0**	**0.0**	**0.0**	**14588000.0**	**13617217.50**	**13617217.50**	**9707820**

तालिका 10: आ.ब. २०७८/७९को बार्षिक आर्थिक विवरण (संचित विदा)

बजेट अनुदान वा उपशीर्षक नं.: ६०१०००१३३ (पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम (संचित विदा)

खर्च सङ्केत		स्रोत					शुरु बजेट	सम्शोधन रकमान्तर श्रोतान्तर बाट		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत बर्षको खर्च
नम्वर	नाम	तह		स्रोत व्यहोर्ने निकाय	प्रकार	भुक्तानी विधि		थप	घट					
		प्राथमिक	द्वितिय											
27313	7.3.5.1-कर्मचारिको संचित बिदा	नेपाल सरकार			नगद			8,59,370.0	0.0	8,59,370.0	0.0	8,59,370.0	0.0	
जम्मा								**8,59,370.0**	**0.0**	**8,59,370.0**	**0.0**	**8,59,370.0**	**0.0**	

तालिका १ 1: आ.ब. २०७८/७९ को बार्षिक आर्थिक विवरण (औषधी उपचार)

बजेट अनुदान वा उपशीर्षक नं.: ६०१०००१ 64 (पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम (औषधी उपचार)

खर्च सङ्केत		स्रोत					शुरु बजेट	सम्शोधन रकमान्तर श्रोतान्तर बाट		अन्तिम बजेट	निकासा	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	गत बर्षको खर्च
नम्वर	नाम	तह		स्रोत व्यहोर्ने निकाय	प्रकार	भुक्तानी विधि		थप	घट					
		प्राथमिक	द्वितिय											
27314	7.3.7.1-सेवा निवृत्त कर्मचारिको औषधी उपचार	नेपाल सरकार			नगद		0.0	7,36,603.0	0.0	7,36,603.0	0.0	7,36,603.0	0.0	

जम्मा	**0.0**	**7,36,603.0**	**0.0**	**7,36,603.0**	**0.0**	**7,36,603.0**	**0.0**	

५.२. बेरूजु विवरण

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको नाममा कार्यालयमा उपलब्ध कागजातको अधारमा हालसम्म कुनै किसिमका बेरूजु ठहर भएको देखिदैन । तालिका १ 2 मा यस सम्बन्धि सारांश प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १ 2: आ.ब. २०७८/७९ को बार्षिक आर्थिक विवरण (बेरूजुको स्थिति)

चालु आ.ब. को शुरू बेरूजु रकम (रू.)	चालु आ.ब. मा बेरूजु फछ्यौंट रकम (रू.)	बेरूजु फछ्यौंट हुन बाँकी (रू.)	कैफियत
छैन	छैन	छैन	

तालिका १ 2: आ.ब. २०७८/७९ को बार्षिक राजस्व आम्दानीको विवरण

क्र.सं	राजस्व शिर्षक	जम्मा राजस्व रकम	कैफियत
1.	दण्ड जरिवाना	937500/-	
२.	जिन्सी लिलाम	29770/-	
	जम्मा	9,67,270/-	

५. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाको कार्यक्षेत्र भित्र आयात निर्यातको अवस्था

५.१. आयातको अवस्था

नेपालभारत बिच लामो खुल्ला सिमानाले गर्दा भारतबाट नेपालमा पशुपंक्षी, पशुपंक्षीजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको अनाधिकृत प्रवेश हुने गरेका छन्।

५.१.१. पशु वस्तुहरूको आयातको तुलनात्मक अवस्था

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवा तथा अन्तर्गतका चेकपोष्टहरूको बाटो भएर आ.ब. २०७३/७४ देखि २०७८/७९ सम्म छ बर्षको अवधिमा विभिन्न जातका जिउंदो पशुहरूको आयातको तुलनात्मक विवरण तालिका १३मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १३: पशुवस्तुहरूको आयातको तुलनात्मक विवरण

क्र.सं.	आयातित पशुवस्तुको विवरण	इकाई	आर्थिक बर्ष					
			2073/74	२०७ 4/75	२०७ 5/76	२०७ 6/77	२०७ 7/78	२०७ 8/79
१.	गाईगोरू, बाछाबाछी	संख्या		०	०	०	०	०
२.	राँगाभैंसी, पाडापाडी	संख्या	०	०	०	०	०	०
३.	बोका, बाख्रा	संख्या	243331	369657	193718	9772	3547	48862
4.	बंगुर, सुंगुर	संख्या	०	०	०	०	०	०
5.	घोडा खच्चड	संख्या	०	०	०	०	०	०

माथिको तालिकालाई अध्ययन गर्दापशु क्वारेन्टाईन कार्यालय भैरहवाको कार्यक्षेत्रहरुबाट गाईगोरू र बाछाबाछी, राँगाभैंसी, पाडापाडी आयात भएको पाईदैन भने बोकाबाख्राको बार्षिक आयात समग्रमा घट्दो क्रममा छ ।माथिको तालिका १३ लाई अध्ययन गर्दा बोका बाख्रा आयातमा

निकै गिरावट आएको देखिन्छ । यसको मुख्य कारण आ.ब.२०७५/७६ को दोस्रो चौमासिक अवधि देखि पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा ११(ख) तथा ऐ. ऐन र तत्सम्बन्धि नियमावली, २०५६ का विभिन्न प्रावधानहरूको कडाईका साथ लागु गरिनु रहेको हुन सक्दछ।

५.१.२. पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्री आयातको तुलनात्मक अवस्था

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवा तथा अन्तर्गतका चेकपोष्टहरूको बाटो भएर आ.ब. २०७३/७४ देखि २०७८/७९ सम्म छ बर्षको अवधिमा भएको पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको आयातको तुलनात्मक विवरण तालिका १४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १४: पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूहरूको आयातको तुलनात्मक विवरण

क्र. सं.	आयातित पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको विवरण	इकाई	आर्थिक बर्ष					
			2073/74	२०७ 4/75	२०७ 5/76	२०७ 6/77	२०७ 7/78	२०७ 8/79
१.	**पशुजन्य पदार्थ**							
१.१	खाने माछा	मे.ट.	4218.78	4599	4127.3	2955.83	2323.87	1558.78
1.2	सिद्रा	मे.ट	270.43	१९१	१२१.७	१३०.१९	४८४.१५	२६७.07
२.	**पशु उत्पादन सामग्री**							
२.२	फीड सप्पलिमेन्ट	मे.ट.	1733.22	3195	1227.47	680.95	1228.7	3989.10
२.३	क्याट्टल फीड (पशुको दाना)	मे.ट.	10082.58	106315	35981.2	2264.9	1682.1	1838.53

तालिका १४ लाई अध्यनन गर्दा पशुजन्य पदार्थमा खाने माछा र सिद्रा आयात भएको देखिन्छ भने पशु उत्पादन सामाग्रीमा फिड सप्लिमेन्ट र क्याटल फिडको आयात भएको पाईन्छ । नेपालमा बढ्दो व्यवसायिक माछा फार्म तथा बजारको विस्तारको कारणले गर्दा खाने माछा तथा सिद्रा माछाको आयात क्रमिक रुपमा घट्दो छ । कृषि तथा पशु पालन क्षेत्रमा रुपन्देही जिल्ला पशु पालन क्षेत्रमा व्यवसायीकरण तर्फ भएको उल्लेख्य प्रगति र कुखुरा पालनसँग समबन्धित ह्याचरी तथा दाना उद्योगको स्थापनाले गर्दा पशु उतपादन सामग्रीहरूको बढ्दो अवश्यकता रहेको छ। तिनीहरूको आकाशिंदो आवश्यकता स्थानिय स्तरमा उपलब्ध स्वदेशी कृषिजन्य उत्पादन तथा उप-उत्पादनहरूले धान्न नसक्ने भई भारतमाथि आश्रित हुनु परेको छ त्यसै कारण पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय भैरहवाबाट फिड सप्लिमेन्टको आयात बढेको देखिन्छ।

५.१. ४ खसी बोकाको बार्षिक आयात अवस्था

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय अन्तगतको पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट कपिलवस्तुबाट बढी मात्रामा खसी बोका आयात भएको रेकडबाट देखिन्छ । आयात नेपालको प्रमुख चाडवाड जस्तै दशै तिहार र छट पर्वहरु मनाउने समय अथात असोज कार्तिकमा बढी भएको देखिन्छ। साउन महिनामा करिव ३००० को सख्यामा आयात भएको खसीबोका असोज कार्तिक महिनामा बढेर ८००० देखी ८२०० को सख्यामा पुग्दछ। मङ्सिर महिनाबाट आयात घटेर असार महिनामा खसीबोका आयात भएको देखिदैन।

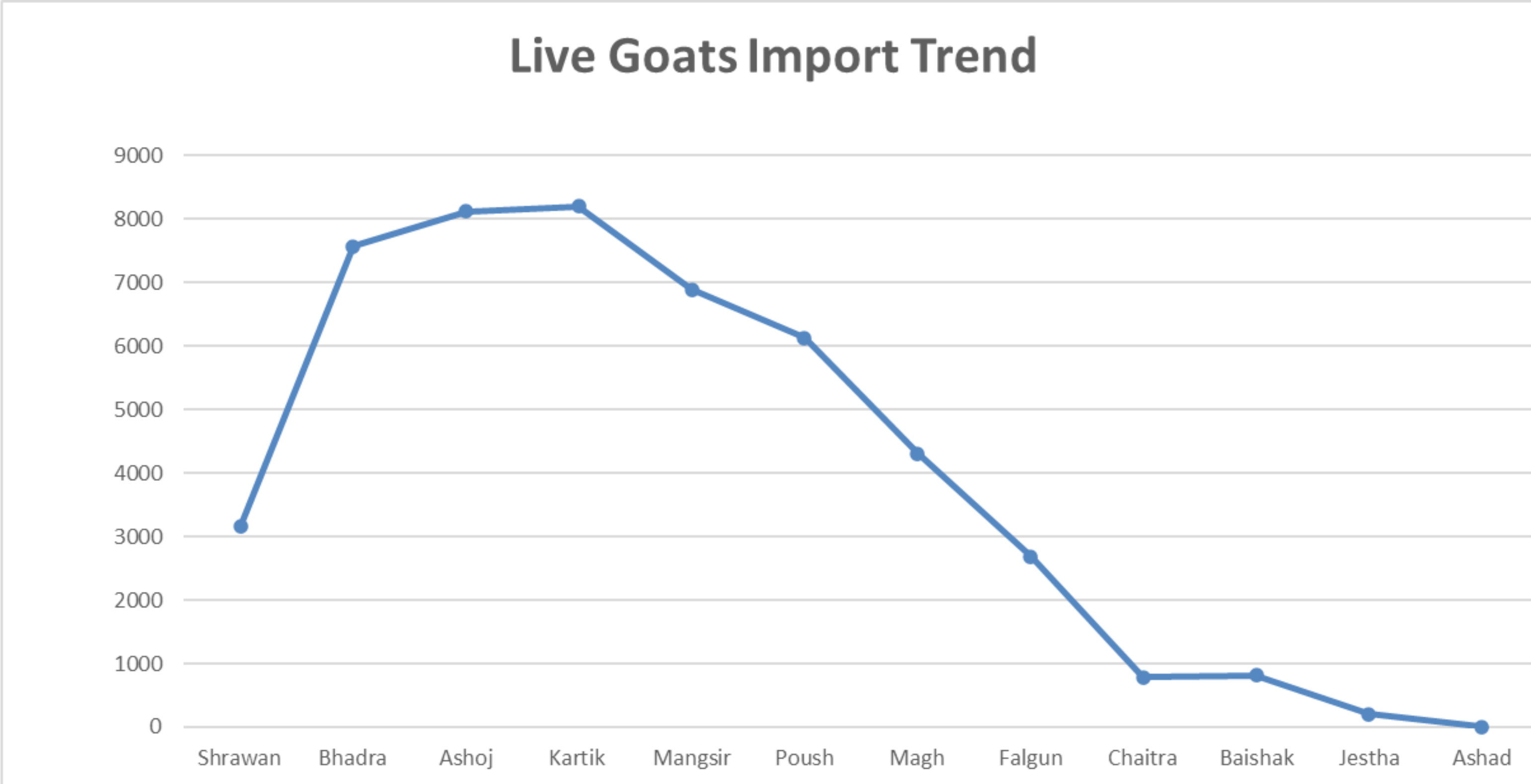

७. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको सुशासन सम्बन्धि विवरण

७.१. सुशासन तर्फ थालिएका प्रयासहरू

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाले सेवा प्रवाहको क्रममा सुशासन सम्बन्धि अवलम्बन गरेका प्रयासहरू निम्न अनुसार छन्:

- नागरिक बडापत्रको व्यवस्था भएको।
- उजुरी पेटीकाको व्यवस्था भएको।
- सूचना पाटी राखिएको।
- सूचना अधिकारी तोकिएको।
- विभिन्न निकायहरूबाट बेलाबखतमा भएका अनुगमनबाट प्राप्त सुझावहरू कार्यान्वयन भएको।
- सेवा प्रवाहमा छरितोपना तथा चुस्तता।
- क्वारेन्टाइन सम्बन्धि विद्यमान ऐन कानूनहरू कडाईका साथ कार्यान्वयन भएको।

७.२. पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको नागिरक बडापत्र

नेपाल सरकारले सरकारी कार्यालयहरूबाट सेवा प्रवाह गर्दा पारदर्शीता अपनाएर सेवाग्राहीहरूलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गरी सुशासनको प्रत्याभूती दिलाउनको लागि अख्तियार गरेको रणनीति मध्येको एक नागरिक बडापत्र राख्नु पर्ने प्रावधान हो। पशु क्वारेन्टाइन कार्यालयहरू नियमनकारी कार्यमा मात्र संलग्न रहने गरेको हुंदा विकास तथा निर्माण कार्यसँग सम्बन्धित अड्डाहरू जस्तो यस कार्यालयमा क्षतिपूर्ती सहितको नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरेको देखिदैन। पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवाको नागरिक बडापत्र तालिका १५ मा प्रस्तुत गरिन्छ।

तालिका १५: पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, रुपन्देहीको नागरिक बडापत्र

क्र.सं.	सेवा विवरण				जिम्मेवार कमर्चारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
	नाम	प्रकृया	दस्तुर	लाग्ने समय		
१.	क्वारेन्टाइन जाँच	पशु सेवा विभागले लागु गरेको मापदण्ड पुरा भएको	नि:शुल्क	१ घन्टादेखि २१ दिनसम्म	सम्बन्धित चे.पो. प्रमुख	कार्यालय प्रमुख
२.	क्वारेन्टाइन प्रमाणपत्र जारी गर्ने	प.स्वा. तथा प.से. ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६ बमोजिमका अवश्यकताहरू पुरा	नि:शुल्क	१ घन्टासम्म	सम्बन्धित चे.पो. प्रमुख	कार्यालय प्रमुख

		भएको				
३.	नि:संक्रमण	पशु तथा पशुजन्य पदार्थ पैठारी गरिएका ढुवानी साधनमा डिस्इन्फेक्टैन्ट छर्कने	नि:शुल्क	१ घन्टासम्म	सम्बन्धित चे.पो. प्रमुख	कार्यालय प्रमुख
४.	नमुना संकलन	आयातित पशु तथा पशुजन्य पदार्थबाट नमुना संकलन गर्ने	नि:शुल्क	शंकास्पद लागेमा तुरून्त	सम्बन्धित चे.पो. प्रमुख	कार्यालय प्रमुख
५.	ऐन नियम बारे जानकारी	अवश्यकतानुसार पैठारीकर्तालाई तथा अन्तर्कृयात्मक कार्यक्रम मार्फत	नि:शुल्क	तुरून्त; स्वीकृत बार्षिक कायर्क्रम अनुसार	सम्बन्धित चे.पो. प्रमुख	कार्यालय प्रमुख

८. पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय, रुपन्देहीमा हालसम्म सेवा प्रदान गरेका कार्यालय प्रमुखहरूको नामावली सूची

रुपन्देही जिल्लामा पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय स्थापना भएदेखि प्रमुख भई हाल सम्म सेवा प्रदान गर्नु भएका पदाधिकारीहरूको नामावली सूची तालिका १६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १६: पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय, रुपन्देहीकोकार्यालय प्रमुखहरूको नामावली सूची

क्र.सं.	कार्यालय प्रमुखको नाम थर	पद	सेवा अवधि		कैफियत
			देखि	सम्म	
१.	श्री डा. विजय कान्त भा	व.प.चि.	२०६१/०१/०१	२०६६/०५/२२	
२.	श्री डा. पुरुषोत्तम त्रिपाठी	प.चि.	२०६६/०५/२३	२०६७/०३/१३	
३.	श्री डा.शम्भु नारायण साह	व.प.चि.	२०६७/०३/१४	२०६९/०६/२१	
४.	श्री डा. विनोद बाबु कट्टेल	व.प.चि.	२०६९/०६/२२	२०७१/०२/30	
५.	श्री डा. गान्धीराज उपाध्याय	व.प.चि.	२०७१/०२/३१	२०७१/०५/११	
६.	श्री डा. हरि बहादुर कुवर	प.चि.	२०७१/०५/1२	२०७२/०१/२४	

७.	श्री डा. सत्यनारायण साह	व.प.चि.	२०७२/01/२५	२०७४/11/३०	
८.	श्री डा. अखिलेश्वर पाण्डे	व.प.चि.	२०७५/12/01	२०७५/०३/१२	
९.	श्री डा. गान्धीराज उपाध्याय	व.प.चि.	२०७५/0 ४/३०	२०७८/0 ५/२९	
१०.	श्री डा. भक्त निउरे	व.प.चि.	२०७८/0 ६/१८	हाल सम्म	

९= उपलव्धीहरु

- भारतबाट Sanitary/Health Certificate प्रदान गरिएका पशुपन्छी तथा पशुपन्छीजन्य पदार्थ मात्र भित्रिन दिई पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६ लाई कार्यान्वयनमा आएको ।
- पशु ढुवानी मापदण्ड कार्यान्वयनमा क्रमिक रुपले सुधार हुदै आएको ।
- स्वास्थ्य प्रमाणपत्र लिएर मात्र पशुपन्छीको ढुवानी गर्नु पर्छ भन्ने चेतना व्यवसायीमा जागृत भएको ।
- अवैध चोरी पैठारी नियन्त्रणमा सुरक्षा निकाय जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा अन्य सरोकार निकायहरुबाट सहकार्य तथा सहयोग प्राप्त भएको ।

१०. समस्याहरू

पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय, रुपन्देहीले प्रभावकारी ढंगले सेवा प्रदान गर्ने क्रममा निम्नलिखित समस्याहरूको सामना गर्दै आएका छन्:

- पशु क्वारेन्टाईन कार्यमा सहयोगी निकायहरू जस्तै सीमा भन्सार कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बिच समन्वयको खाँचो छ। यसले गर्दा "अग्र पंक्तिमा क्वारेन्टाइन"को विश्वव्यापी मान्यता र अभ्यास सार्थक हुन सकेको छैन।
- पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय र मातहतका चेक पोष्टहरूमा पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को दफा ५ अनुसारको दक्ष पशु चिकित्सकको पदस्थापना हुन सकेको छैन्।
- कार्यालय तथा अन्तर्गतका चेक पोष्टमा कार्यरत बहालवाला कर्मचारीमा क्वारेन्टाइन जाँच तथा अन्य कृयाकलाप तर्फ आवश्यक ज्ञान, क्षमता तथा सीपको चरम अभाव छ।

११. भावी दिशा

पशु क्वारेन्टाइन कार्यालय, भैरहवा र अन्तर्गतका चेक पोष्टहरूबाट प्रवाह गरिने सेवाको प्रभावकारिता र जनमानसमा यस सेवाको आवश्यकता तथा विश्वसनीयता बढाउनको लागि भविष्यमा निम्नलिखित रणनीति अख्तियार गर्नु पर्ने देखिन्छः

- मुलुकमा संघीयताको अभ्याससँगै पशु सेवा विभागले बर्षौदेखि सञ्चालन गर्दै आएको परम्परागत कार्यक्रमहरूमा परिमार्जन गर्न जरूरी छ। जोखिममा आधारित क्वारेन्टाइन जाँच, जोखिम विश्लेषण, प्रयोगशाला सेवा सुदृढीकरण र रोग रोकथाम, नियन्त्रण र उन्मुलनको लागि रोग अनुसन्धान प्रणाली स्थापनाको लागि परियोजनागत कार्यक्रम ल्याउन सान्दर्भिक देखिन्छ जस अन्तर्गत भौतिक पूर्वाधार विकास, दक्ष क्वारेन्टाइन जाँचकीको डफ्फा तयारी, पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको ट्रेकिङ्ग तथा ट्रेसेबिलिटी केन्द्रमा रहने गरी क्वारेन्टाइन सूचना प्रणाली विकास जस्ता प्रधान मुद्दाहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्नु पर्छ। त्यसै गरी पशु सेवा तर्फ आवश्यक नीति तथा कानून निर्माण, मापदण्ड तयारी तथा कार्यान्वयन, पशुजन्य उद्योग स्थापना, मुल्य श्रृङ्खला विकासमा आधारित कार्यक्रमहरू सञ्चालन, र पशुजन्य उत्पादन निर्यात प्रवर्द्धन विशेष आर्थिक क्षेत्र विकास तर्फ आयोजनागत प्याकेजमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु उपयुक्त हुन्छ।
- क्वारेन्टाईन चेक पोष्ट भएको क्षेत्रमा भण्डारण, बेग्ला बेग्लै खेपका आयातित पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीलाई अलग अलग राख्ने ताथ जाँच्ने व्यवस्था, लोड अनलोड गर्ने सुविधा, जैविक सुरक्षाको लागि उपयुक्त व्यवस्था, पशु कल्याण सम्बन्धि व्यवस्था, शौचालय, हाथ धुने ठाउँ, सोसल रूम, चेञ्ज रूम जस्ता सुविधा भएको क्वारेन्टाईन होल्डिङ्ग यार्ड निर्माण गर्नु नितान्त जरूरी छ।
- आम जनमानसमा क्वारेन्टाईन सम्बन्धि नागरिक शिक्षाको प्रसारलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्नु पर्ने हुन्छ।
- पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ को विद्यमान पशु क्वारेन्टाईन सम्बन्धि व्यवस्थामा या त बृहद परिमार्जन या त पशु क्वारेन्टाईन सम्बन्धि नयां ऐन तर्जुमा गर्नु पर्ने देखिन्छ। परिमार्जित वा नयां निर्माण गरिने क्वारेन्टाइन कानूनमा जोखिम विश्लेषण(Risk Analysis), पैठारी पूर्व गरिने क्वारेन्टाइन जाँच (Pre-border Inspection), क्वारेन्टाइन जाँच (Border Inspection) र देश भित्र गरिने जाँच (Post-border/In-country Inspection) को व्यवस्था, पशु क्वारेन्टाइनको कार्य भुक्तानीको

आधारमा मात्र भन्सारले आगामी कारवाही थाल्न सक्ने व्यवस्था (Quarantine First), ऐनका विभिन्न शब्दावली परिभाषित गर्दा विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले जारी गरेको टेरेसट्रियल एनिमल हेल्थ कोडको आधारमा गर्ने, भेटेरिनरी निरीक्षकको रूपमा क्वारेन्टाइन अधिकृतलाई अनिवार्य तोक्ने व्यवस्था, आयात पछि मुलुकमा भित्रिएका पशु, पशुजन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामग्रीलाई गन्तव्यमा पुगिञ्जेल तथा बिक्री वितरण गरिञ्जेल अवस्था अनुसार सीमा क्वारेन्टाईन वा आन्तरिक क्वारेन्टाईनले In-Country Inspection गर्नु पर्ने अनिवार्यता जस्ता पक्षहरू समेटिनु पर्ने हुन्छ।

कार्यक्रमका झलकः

ढुवानी मापदण्ड कार्वान्वयन

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बि.ओ.पि. मुजहवा
सरावल गा.पा.-५ मुजहवा, पश्चिम नवलपरासी
प्रहरी चौकी बसहिया
नवलपरासी

नाका अनुगमन

नमुना सङ्कलन

श्रीमान महानिर्देशक ज्यूबाट सरोकारवालाहरु सँग अन्तकृया

क्वारेन्टाईन समन्वय बैठक

नेपाल प्रहरी

अवैध नष्ट

सिमा नजिक रहेका फार्महरुमा पिपिआर रोग विरुद्ध खोप कार्यक्रम सन्चालन